

Warunki i zasady udzielania kredytów na realizację inwestycji w ramach „Branżowego programu mleczarstwa” - symbol nBR15

- program branżowy zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z § 10 ust. 3 pkt 3) lit. c) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.)

Rozdział I Przeznaczenie kredytu

1. Kredyt może zostać udzielony na działalności wymienione w „Wykazie działalności w zakresie rolnictwa i przetwórstwa produktów rolnych wspomaganych przez ARiMR w postaci dopłat do oprocentowania kredytów”, zawartym w części I, w grupach:
  - 1) uprawa zbóż - 01.11.Z1,
  - 2) uprawa roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona - 01.11.Z2 - wyłącznie rośliny przeznaczone na pasze,
  - 2) uprawa pozostałych warzyw oraz uprawa roślin korzeniowych i roślin bulwiastych - 01.13.Z3 - wyłącznie rośliny przeznaczone na pasze,
  - 3) pozostałe uprawy rolne inne niż wieloletnie - 01.19.Z - wyłącznie rośliny przeznaczone na pasze,
  - 4) produkcja surowego mleka krowiego - 01.41.Z,
  - 5) przetwórstwo mleka i wyrób serów - 10.51.Z,
  - 6) działalność w zakresie skupu mleka - 46.19.Z.

2. Kredyt może zostać udzielony na realizację inwestycji, które pozwalają na osiągnięcie następujących celów:
  - 1) zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku - A,
  - 2) poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących dobrostanu zwierząt - C,
  - 3) poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania - D,
  - 4) utrzymanie lub poprawa warunków w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska - E,
  - 5) poprawa jakości i promocja produktów rolnych - H,
  - 6) poprawa warunków pracy oraz lepsze wykorzystanie zasobów pracy – O.

3. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji w **gospodarstwach produkujących mleko**:
  - 1) zakup lub instalacja urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka, np. dojarek, stacji udojowych i urządzeń chłodniczych,
  - 2) zakup lub instalacja maszyn, urządzeń lub wyposażenia do produkcji, zbioru, przechowywania, magazynowania, przygotowywania pasz dla bydła, obejmujących np. sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny do przygotowywania lub składowania pasz,
  - 3) zakup lub instalacja maszyn lub urządzeń do pojenia zwierząt i zadawania pasz,
  - 4) budowa, przebudowa lub remont obór połączony z ich modernizacją, w tym m.in. tworzenie nowych stanowisk dla krów, zakup i montaż urządzeń do zadawania pasz, pojenia, agregatów: podciśnieniowego, chłodzącego i prądotwórczego, wentylacji,
  - 5) zakup i montaż urządzeń do usuwania obornika, budowa zbiorników na gnojowicę wraz z kanałami pod oborą, budowa płyty gnojowej ze zbiornikiem na gnojówkę,

- 6) zakup lub budowa biogazowni,
  - 7) zakup i montaż urządzeń lub budowa obiektów służących do zasilania w wodę i uzdatniania, rozprowadzania i magazynowania wody lub nawodnień ciśnieniowych np. deszczowni do nawadniania łąk, pastwisk i pól,
  - 8) wyposażenie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt np. w ogrodzenia, wiaty,
  - 9) zakup i instalacja maszyn i urządzeń do gospodarki odchodami zwierzęcymi,
  - 10) zakup użytków rolnych nabywanych w związku z produkcją mleka – na budowę budynków inwentarskich, pod uprawę roślin na pasze, na łąki i pastwiska,
  - 11) zakup, instalacja lub budowa urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej,
  - 12) utwardzanie placów manewrowych w obrębie gospodarstwa,
  - 13) zakup komputerów i oprogramowania, w tym programów księgowych – w przypadku gospodarstw prowadzących rachunkowość rolną,
  - 14) koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
4. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji realizowanych przez **podmioty zajmujące się przetwórstwem mleka na przetwory mleczne**:
- 1) budowa lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania mleka i przetworów mlecznych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli, zgodnie z wymogami sanitarno-weterynaryjnymi i technicznymi,
  - 2) zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do magazynowania mleka oraz przetwórstwa mleka na produkty mleczne,
  - 3) zakup maszyn i urządzeń do produkcji opakowań, o ile są one uzupełnieniem linii technologicznej do przetwórstwa mleka i wytwarzane na nich opakowania nie są przedmiotem odrębnej sprzedaży przez kredytobiorcę,
  - 4) zakup lub instalację maszyn lub urządzeń do magazynowania przetworów mlecznych oraz ich przygotowania do sprzedaży,
  - 5) zakup lub instalację aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania,
  - 6) zakup komputerów i oprogramowania służących zarządzaniu przedsiębiorstwem oraz sterowaniu procesem produkcji i magazynowania,
  - 7) wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością,
  - 8) zakup instalacji i urządzeń poprawiających gospodarkę energetyczną, wodno-ściekową, ochronę środowiska stanowiących integralną część budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych,
  - 9) zakup urządzeń do wprowadzania systemów kontroli jakości w produkcji, przetwórstwie i skupie mleka obejmującym zakup nowoczesnej aparatury elektronicznej do badania jakości mleka surowego, półproduktów oraz produktów gotowych, gromadzenia i przekazywania informacji, jak również zakup specjalistycznych środków transportu wraz z ich wyposażeniem do przewozu próbek mleka lub półproduktów oraz wyrobów gotowych,

- 10) zakup samochodów - cystern do samodzielnego zbioru mleka lub urządzeń umożliwiających adaptację posiadanych pojazdów na cysterny do samodzielnego odbioru mleka od producentów,
  - 11) zakup urządzeń chłodniczych do schładzania mleka z przeznaczeniem na wyposażenie punktów skupu mleka będących własnością podmiotu przetwarzającego mleko,
  - 12) koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
5. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji realizowanych przez **podmioty skupujące mleko bezpośrednio od producentów mleka**:
- 1) zakup urządzeń do wprowadzania systemów kontroli jakości w produkcji i skupie mleka,
  - 2) zakup urządzeń chłodniczych do schładzania mleka z przeznaczeniem na wyposażenie punktów skupu mleka będących własnością podmiotu skupującego,
  - 3) zakup samochodów cystern do zbioru mleka,
  - 4) koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji.
6. Kredyt może zostać przeznaczony na sfinansowanie następujących inwestycji realizowanych przez **podmioty produkujące sery topione**:
- 1) budowa lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania mleka i przetworów mlecznych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli, zgodnie z wymogami sanitarno-weterynaryjnymi i technicznymi,
  - 2) zakup maszyn i urządzeń do produkcji serów topionych,
  - 3) zakup maszyn i urządzeń do produkcji opakowań, o ile są one uzupełnieniem linii technologicznej do produkcji serów topionych i wytwarzane na nich opakowania nie są przedmiotem odrębnej sprzedaży przez kredytobiorcę,
  - 4) zakup urządzeń do wprowadzania systemów kontroli jakości w produkcji serów topionych obejmujący zakup nowoczesnej aparatury elektronicznej do badania jakości półproduktów oraz produktów gotowych, gromadzenia i przekazywania informacji,
  - 5) koszty ogólne, bezpośrednio związane z przygotowaniem i realizacją inwestycji, które nie przekraczają 12% kwoty kredytu, obejmujące:
    - a) przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji,
    - b) opłaty za patenty lub licencje,
    - c) koszty nadzoru urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.
7. Do kosztów zakupu materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji, o których mowa w ust. 3 pkt 1)-9), 11)-12) ust. 4 pkt. 1)-5), 9), 11) ust. 5 pkt 2) i w ust. 6 pkt. 1)-3), mogą zostać zaliczone koszty ich transportu do miejsca realizacji inwestycji, do wysokości 2% ich wartości.
8. Kredyt, o którym mowa w ust. 3, 4, 5 i 6, na inwestycje obejmujące zakup używanych maszyn i urządzeń, w tym ciągników rolniczych, może zostać udzielony podmiotom, w

tym podmiotom prowadzącym gospodarstwo rolne, będącym małym lub średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu przepisów załącznika I do rozporządzenia Komisji (WE) Nr 800/2008 z dnia 6 sierpnia 2008 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne ze wspólnym rynkiem w zastosowaniu art. 87 i 88 Traktatu (ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń blokowych) (Dz. Urz. UE L 214 z 9.8.2008 str. 38), o których mowa w załączniku nr 4.

9. Przez zakup nieruchomości, wymienionych w ust. 3, dokonywany w celu prowadzenia produkcji rolnej, należy rozumieć nabycie ich własności lub prawa wieczystego użytkowania w drodze:
  - 1) umowy sprzedaży,
  - 2) postanowienia sądu przysądżającego własność w postępowaniu egzekucyjnym,
  - 3) orzeczenia sądu stwierdzającego obowiązek złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu własności.
10. Przez użytki rolne należy rozumieć użytki rolne, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr 64, poz. 592).
11. Inwestycje mogą być realizowane wyłącznie w gospodarstwach rolnych i zakładach przetwórstwa produktów rolnych własnych lub dzierżawionych w okresach wieloletnich. Przez dzierżawę w okresie wieloletnim należy rozumieć umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwającą co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania. Budowa, przebudowa, remont budynków lub budowli w nieruchomościach dzierżawionych wymaga uzyskania zgody właściciela na realizację inwestycji.
12. Kredyt nie może zostać przeznaczony w szczególności na:
  - 1) zakup użytków rolnych, budynków i budowli, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat na ich zakup została przyznana pomoc ze środków publicznych,
  - 2) zakup maszyn lub urządzeń, o których mowa w ust. 3 pkt. 1)-4), ust. 4 pkt. 2)-6), 9)-11), ust. 5 pkt. 1)-3) i ust. 6 pkt. 2)-4), jeżeli w dniu sprzedaży mają więcej niż 5 lat (uwzględniając rok ich produkcji) lub zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych,
  - 3) zakup użytków rolnych, budynków lub ich części, maszyn i urządzeń, jeżeli umowa jest zawarta między:
    - a) małżonkami,
    - b) rolnikiem a następcą, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników, jeżeli następca jest zstępnym, przysposobionym albo pasierbem rolnika,
    - c) rolnikiem a jego zstępnym, przysposobionym albo pasierbem i dotyczy przekazania gospodarstwa rolnego, o którym mowa w § 4 pkt 5 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Renty strukturalne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 109, poz. 750, z późn. zm.), gdy rolnik ubiega się o przyznanie renty strukturalnej określonej w tym rozporządzeniu,
  - 4) zakup tej części użytku rolnego, która spowoduje przekroczenie powierzchni gospodarstwa rolnego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego

- producenta rolnego do ponad 300 ha użytków rolnych, przy czym dotyczy to wyłącznie powierzchni użytków stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o kredyt,
- 5) sfinansowanie tej części ceny użytków rolnych określonej w dokumentach wymienionych w ust. 9, która przewyższa poziom średnich cen rynkowych w danym województwie wg danych GUS, obowiązującej w dniu złożenia wniosku o kredyt,
  - 6) zakup użytków rolnych Skarbu Państwa, jeżeli płatność jest rozłożona na raty,
  - 7) zakup użytków rolnych, których przeznaczenie określone w planie przestrzennego zagospodarowania gminy jest inne niż rolnicze,
  - 8) zakup pojazdów samochodowych, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 10) i ust. 5 pkt 3),
  - 9) spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów,
  - 10) spłatę zobowiązań, których termin płatności minął przed dniem zawarcia umowy kredytu,
  - 11) realizację inwestycji, do których stosowana jest lub będzie pomoc ze środków publicznych w formie dotacji, pożyczek lub kredytów udzielanych przedsiębiorcom na warunkach korzystniejszych od oferowanych im na rynku, dokapitalizowania oraz zbycia lub oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków - na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku, z zastrzeżeniem rozdz. III ust. 8,
  - 12) zakup stada podstawowego.
13. Kredyt nie może zostać udzielony:
- 1) skreślony,
  - 2) na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych:
    - a) przez podmioty prowadzące przedsiębiorstwo niebędące małym lub średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu przepisów załącznika I do rozporządzenia Nr 800/2008 lub
    - b) jeżeli pomoc jest udzielana niezgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5).
14. Kredytobiorca zobowiązany jest przedstawić w banku, z zastrzeżeniem ust. 15, oświadczenie sprzedawcy wg wzoru określonego w załączniku nr 6, że:
- 1) w okresie ostatnich 10 lat na zakup sprzedawanych użytków rolnych, budynków lub budowli nie została przyznana pomoc ze środków publicznych,
  - 2) sprzedawane maszyny lub urządzenia, o których mowa w ust. 3 pkt. 1)-4), ust. 4 pkt. 2)-6), 9)-11), ust. 5 pkt. 1)-3) i ust. 6 pkt. 2)-4) nie zostały wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych.
15. W przypadku nabycia środków trwałych, o których mowa w ust. 14 pkt 1), w drodze postępowania egzekucyjnego dopuszcza się inną niż oświadczenie wg wzoru określonego w załączniku nr 6 formę potwierdzenia, że na ich zakup nie przyznano wcześniej pomocy ze środków publicznych, tj. np.: wypis z księgi wieczystej, wypis z ewidencji gruntów i budynków, o ile na podstawie tych dokumentów urzędowych bank w sposób nie budzący wątpliwości stwierdzi, że w okresie ostatnich 10 lat nabywane środki trwałe nie były przedmiotem obrotu.

16. Kredyt może zostać przeznaczony na zakup nieruchomości, która będzie stanowiła współwłasność kilku osób, pod warunkiem, że każda z tych osób będzie spełniać warunki określone w niniejszym dziale.
17. Kredyt może zostać przeznaczony na urządzenie istniejącego gospodarstwa rolnego stanowiącego współdzierżawę lub współwłasność dwu lub więcej osób, również w sytuacji, gdy warunki określone w niniejszym dziale spełnia tylko jedna z tych osób, przy czym wówczas:
  - 1) o kredyt występuje osoba spełniająca warunki określone w niniejszym dziale,
  - 2) współmałżonek wnioskodawcy oraz pozostali współdzierżawcy lub współwłaściciele i ich współmałżonkowie powinni wyrazić pisemną zgodę na realizację inwestycji oraz na warunki jej kredytowania,
  - 3) pozostali współdzierżawcy lub współwłaściciele powinni poręczyć kredyt lub przystąpić do długu w charakterze solidarnych dłużników.

Rozdział II

Podmioty mogące ubiegać się o kredyt

O kredyt mogą ubiegać się osoby fizyczne, posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, z wyłączeniem emerytów i rencistów mających ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej.

Rozdział III

Warunki udzielenia kredytu

1. Kwota kredytu, z zastrzeżeniem ust. 2, nie może przekroczyć:
  - 1) 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne i wynosić więcej niż 4 mln zł,
  - 2) 70% wartości nakładów inwestycyjnych w przetwórstwie mleka lub skupie mleka i wynosić więcej niż 16 mln zł,
  - 3) łączna kwota kredytów udzielonych jednemu podmiotowi na realizację równocześnie kilku inwestycji wymienionych w pkt 1) - 2) nie może przekroczyć 16 mln zł.
2. Dla podmiotów obowiązanych do sporządzania, na podstawie odrębnych przepisów, skonsolidowanych sprawozdań finansowych wysokość kwoty kredytu jest ustalana łącznie dla jednostki dominującej i jednostek zależnych.
3. W przypadku, gdy wnioskodawca korzysta z kredytów inwestycyjnych objętych dopłatami Agencji do oprocentowania suma kwot udzielonych kredytów oraz kredytu z linii nBR15 nie może przekroczyć:
  - 1) 4 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w gospodarstwie lub gospodarstwach rolnych,
  - 2) 8 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na inwestycje realizowane w działach specjalnych produkcji rolnej,
  - 3) 16 mln zł dla podmiotu, który korzysta z kredytów na przetwórstwo produktów rolnych lub skup mleka.

4. Ustalając kwotę kredytu, o której mowa w ust. 1 i 3, bierze się pod uwagę kwoty kredytów z dopłatami Agencji do oprocentowania, jeżeli nie zostały jeszcze spłacone.
5. Jeżeli kredytobiorcą jest podmiot będący podatnikiem podatku od towarów i usług VAT, przy rozliczaniu kredytu z dopłatami Agencji uwzględnia się wartość faktury pomniejszoną o podatek od towarów i usług VAT. Wartość podatku VAT należy wówczas wyłączyć z wartości inwestycji finansowanej kredytem z linii nBR15. W przypadku rolników objętych zryczałtowanym systemem zwrotu podatku VAT, przy rozliczaniu kredytu uwzględnia się wartość faktury brutto.
6. Różnica między wartością nakładów inwestycyjnych, w tym nakładów inwestycyjnych związanych z zakupem użytków rolnych do powierzchni 300 ha, a kwotą udzielonego kredytu stanowi wkład własny kredytobiorcy.
7. Wkład własny obejmuje wyłącznie nakłady związane z inwestycją realizowaną w oparciu o kredyt, w tym nie wymienione w rozdziale I. Oceny wkładu własnego kredytobiorcy dokonuje bank na podstawie dokumentów przedłożonych przez inwestora przed podpisaniem umowy kredytu.
8. Wkład własny może być finansowany ze środków premii dla młodych rolników uzyskanej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego PROW na lata 2007-2013.
9. Forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny, oraz jego wartość muszą zostać w sposób szczegółowy określone w planie inwestycji i umowie kredytu.
10. Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż 1,5 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych od banków do redyskonta przez Narodowy Bank Polski w stosunku rocznym. Należne bankowi odsetki płacone są przez:
  - 1) kredytobiorcę – w wysokości 0,25 powyższego oprocentowania, nie mniej jednak niż 2%,
  - 2) Agencję - w pozostałej części.
11. W przypadku umów kredytu zawartych od dnia 8 lipca 2008 r. do dnia 25 lutego 2009 r. należne bankowi oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę nie może być niższe niż 2% w stosunku rocznym z uwzględnieniem ust. 10.
12. Maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu określana jest w umowie kredytu wg stopy redyskontowej weksli obowiązującej w dniu jej podpisania.
13. W przypadku zmiany na podstawie ust. 11 minimalnej wysokości oprocentowania płaconego przez kredytobiorcę, skutkującej zwiększeniem kwoty dopłat, w umowie kredytu należy ponownie określić maksymalną kwotę dopłat, stosując stopę redyskontową weksli i stopę dyskontową w wysokościach obowiązujących w dniu podpisania umowy

kredytu, pod warunkiem nie przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 14 i 18.

14. Łączna wysokość pomocy Agencji na gospodarstwo rolne jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej podpisania i nie może przekroczyć:
  - 1) 40% kwoty udzielonego kredytu,
  - 2) 50% kwoty udzielonego kredytu – jeżeli inwestycja jest realizowana w gospodarstwie rolnym położonym na:
    - a) obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub
    - b) obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody.
15. Za inwestycję realizowaną na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW), określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody uważa się inwestycję obejmującą wyłącznie zakup użytków rolnych, budowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją budynków lub budowli lub wyposażenie budynków lub budowli wchodzących w skład gospodarstwa, lub wyposażenie pastwisk położonych na tych obszarach, lub inwestycję realizowaną w gospodarstwie, w którym co najmniej 50% użytków rolnych położonych jest na tych obszarach.
16. Wykaz obszarów ONW, o których mowa w ust. 14 pkt 2) lit. a), stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)", objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 68, poz. 448 ze zm.).
17. Lista obszarów Natura 2000, o których mowa w ust. 14 pkt 2 lit. b), zgłoszonych do Komisji Europejskiej w 2004 r. znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl/>.
18. Łączna wysokość pomocy Agencji w przetwórstwie mleka lub skupie mleka jest określana przez bank w umowie kredytu w dniu jej podpisania i nie może przekroczyć 50% wysokości udzielonego kredytu, z zastrzeżeniem ust. 18a, 18b, 18c i 18d.
- 18a. Wysokość pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, nie może przekroczyć równowartości 200 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów.
- 18b. Dopłaty do oprocentowania kredytu jako pomoc *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielona zgodnie z przepisami rozporządzenia

Komisji (WE) nr 1998/2006, stosowane są w okresie pierwszych trzech lat od dnia udzielenia kredytu w wysokości nieprzekraczającej 200 000 EUR. Oprocentowanie kredytu po upływie trzech lat od dnia udzielenia kredytu nie może być wyższe niż wynikające z umowy zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.

- 18c. Dopłaty do oprocentowania kredytu jako pomoc *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielona zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, mogą być stosowane w okresie kolejnych trzech lat (lub krótszym, jeżeli do końca okresu kredytowania pozostało mniej niż trzy lata), pod warunkiem, że kredytobiorca złoży w banku wniosek w celu udzielenia pomocy *de minimis* na kolejne trzy lata. Bank rozpatruje wniosek w ramach przyznanego przez Agencję limitu środków na dopłaty do oprocentowania kredytów. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku niezbędne jest zawarcie aneksu do umowy kredytu.
- 18d. Równowartość pomocy w EUR ustala się według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu udzielenia pomocy.
19. Wysokość pomocy, o której mowa w ust. 14 i 18, ustalana jest na dzień zawarcia umowy kredytu zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) wg wzoru określonego w załączniku nr 5 i wpisywana w umowie kredytu. Przy ustalaniu wysokości pomocy, określanej jako wartość bieżąca kwot dopłat do oprocentowania rozłożonych w czasie, stosuje się obowiązującą w dniu zawarcia umowy kredytu stopę dyskontową, której wartość równa jest wartości stopy bazowej ogłaszanej przez Komisję Europejską, powiększonej o sto punktów bazowych, zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.1.2008, str. 6).
20. Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 8 lat.
21. Termin spłaty kredytu (kapitału lub odsetek) może przypadać wyłącznie w dzień roboczy dla banku.
22. Karencja w spłacie kredytu nie może przekroczyć 3 lat. Okres karencji liczy się od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia spłaty pierwszej raty kapitału określonej w umowie kredytu.
23. Inwestycja może być realizowana przy udziale tylko jednej linii kredytowej z dopłatami Agencji. Wzrost kosztów inwestycji nie może być finansowany dodatkowym kredytem z dopłatami Agencji lub poprzez podwyższenie kwoty udzielonego kredytu na podstawie aneksu do umowy kredytu.
24. W przypadku zmniejszenia kwoty kredytu, obniżona kwota kredytu skutkuje zmianą maksymalnej kwoty dopłat, o której mowa w ust. 12, oraz wysokości pomocy wyliczonej w oparciu o stopę dyskontową obowiązującą w dniu podpisania umowy kredytu.

25. Podmioty realizujące inwestycje w **gospodarstwach rolnych produkujących mleko** zobowiązane są do zawarcia umów długoterminowych z podmiotem przetwarzającym mleko lub skupującym mleko na okres kredytowania, ale nie krócej niż na 5 lat.
26. **Podmioty zajmujące się przetwarzaniem mleka na przetwory mleczne** zobowiązane są do zawarcia umów długoterminowych z gospodarstwami produkującymi mleko lub z podmiotami prowadzącymi skup lub przetwórstwo mleka, na okres kredytowania, ale nie krócej niż na 5 lat.
27. **Podmioty prowadzące wyłącznie skup mleka bezpośrednio od producentów mleka** zobowiązane są do:
- 1) zawarcia długoterminowych umów z gospodarstwami produkującymi mleko na okres kredytowania, ale nie krócej niż na 5 lat,
  - 2) zawarcia umów długoterminowych z podmiotami przetwarzającymi mleko lub półprodukty mleczne na produkty mleczarskie na okres kredytowania, ale nie krócej niż na 5 lat.
28. W okresie objętym umową kredytu bank może:
- 1) stosować prolongatę spłaty rat kapitału i odsetek, o ile określony w umowie kredytu termin ich spłaty jeszcze nie minął,
  - 2) wydłużyć okres kredytowania poza przewidziany w umowie kredytu, o ile określony w umowie kredytu okres kredytowania jeszcze nie minął i pod warunkiem poinformowania o tym Agencji,
  - 3) w przypadkach, o których mowa w pkt 1) i 2):
    - a) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może przekroczyć 8 lat, z zastrzeżeniem ust. 29,
    - b) nie wymaga się sporządzenia zmian do planu inwestycji,
    - c) maksymalna kwota dopłat nie ulega zmianie, z zastrzeżeniem ust. 29.
29. W przypadku wystąpienia nieprzewidzianych, losowych i niezawinionych przez kredytobiorcę okoliczności uniemożliwiających terminową spłatę kredytów (np. długotrwała niezdolność do pracy, udokumentowany brak zapłaty za dostarczone produkty rolne, poniesienie szkód w wyniku choroby zwierząt lub złych warunków atmosferycznych) okres od dnia udzielenia kredytu do całkowitej jego spłaty wraz z odsetkami nie może być dłuższy niż 11 lat, przy czym maksymalna kwota dopłat, z zastrzeżeniem ust. 29a, może zostać zwiększona, o ile nie spowoduje to przekroczenia łącznej wysokości pomocy, o której mowa w ust. 14. Przy zwiększaniu maksymalnej kwoty dopłat stosuje się postanowienia ust. 12 i 19.
- 29a. Zwiększenie maksymalnej kwoty dopłat, o którym mowa w ust. 29, nie dotyczy pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006, w przypadku której stosuje się postanowienia ust. 18c.
30. Bank nie może stosować kapitalizacji odsetek lub pobierać ich z góry.
31. Bank nie ponosi odpowiedzialności za przekroczenie wysokości pomocy publicznej uzyskanej przez kredytobiorcę z innych tytułów pomocy publicznej.

Rozdział IV

Warunki stosowania dopłat ze środków Agencji do oprocentowania kredytu

1. Dopłaty są stosowane, gdy kredytobiorca:
  - 1) spełnia warunki tej linii kredytowej,
  - 2) dokonuje w pełnej wysokości spłat rat kapitału i odsetek w terminach ustalonych w umowie kredytu z uwzględnieniem dodatkowo 7-dniowego okresu na spłatę należności.
2. Dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca sprzeda w okresie kredytowania lub po okresie kredytowania i przed upływem 5 lat od dnia nabycia - bez zgody banku - użytki rolne, inne obiekty lub urządzenia nabyte za kredyt.
3. Zgodę na sprzedaż użytków rolnych, innych obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt objęty dopłatami Agencji wyraża bank, po dokonaniu oceny dotyczącej w szczególności wpływu planowanej transakcji na dalsze prowadzenie działalności i spłatę kredytu. Kredytobiorca składa w banku wnioski o wyrażenie zgody na sprzedaż, wg wzoru określonego w załączniku nr 2.
4. Dopłaty nie przysługują, a już udzielone nie podlegają zwrotowi od dnia:
  - 1) trwałego zaprzestania prowadzenia działalności przed upływem okresu kredytowania lub trwałego zaprzestania spłaty kredytu i odsetek,
  - 2) zmiany kierunku produkcji rolnej w okresie kredytowania bez uprzedniej zgody banku udzielającego kredytu,
  - 3) stwierdzenia przez bank, że plan inwestycji nie został zrealizowany lub działalność nie została uruchomiona zgodnie z planem inwestycji z przyczyn w ocenie banku niezależnych od producenta rolnego obejmujących w szczególności:
    - a) śmierć kredytobiorcy,
    - b) długotrwałą niezdolność kredytobiorcy do wykonywania zawodu,
    - c) chorobę epizootyczną dotykającą część lub całość należącego do rolnika żywego inwentarza,
    - d) wywłaszczenie części nieruchomości związanej z inwestycją, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy,
    - e) katastrofę naturalną powodującą trwałe uszkodzenie nieruchomości lub obiektów będących przedmiotem inwestycji,
    - f) wypadek lub awarię skutkującą zniszczeniem budynku, budowli lub innego mienia w stopniu uniemożliwiającym ich dalsze używanie zgodnie z założonym celem inwestycji,
    - g) kradzież mienia będącego przedmiotem kredytowania, z wyłączeniem kradzieży, która nastąpiła na skutek niezachowania należytej staranności przez kredytobiorcę,
    - h) wystąpienie organizmów kwarantannowych roślin, gdy ich wystąpienie wpływa na możliwość realizacji zobowiązań kredytobiorcy.
5. Dopłaty, z zastrzeżeniem ust. 4 pkt 3) i 8, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji, a kolejne nie przysługują, gdy kredytobiorca:

- 1) nie zrealizuje planu inwestycji lub nie uruchomi działalności zgodnie z planem inwestycji i umową kredytu,
  - 2) wykorzysta kredyt niezgodnie z przeznaczeniem wskazanym w planie inwestycji i umowie kredytu,
  - 3) nie udokumentuje, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego, wydatków poniesionych na cele inwestycyjne:
    - a) fakturą VAT,
    - b) fakturą VAT RR,
    - c) rachunkiem wystawionym zgodnie z odrębnymi przepisami,
    - d) innymi dowodami wpłaty, w tym dokonany na podstawie aktu notarialnego, umowy sprzedaży lub prawomocnego orzeczenia sądu,
  - 4) nie udokumentuje wniesienia wkładu własnego, zgodnie z regulaminem kredytowania obowiązującym w banku udzielającym kredytu,
  - 5) dokona zmiany przeznaczenia zakupionych za kredyt użytków rolnych na cele inne niż rolnicze, z wyjątkiem inwestycji publicznych.
6. W przypadku czasowego w ocenie banku zaprzestania prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów linii, dopłaty nie są stosowane przez ten okres.
7. Jeżeli kredytobiorca wznowi prowadzenie działalności lub spłatę kredytu i odsetek dopłaty stosowane są od dnia wznowienia prowadzenia działalności lub spłaty kredytu i odsetek.
8. Jeżeli część kredytu wykorzystano niezgodnie z przeznaczeniem lub nie udokumentowano poniesionych wydatków w terminie, a także jeżeli inwestycja nie została zrealizowana w całości, dopłaty podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania przez Agencję dopłat do banku do dnia ich zwrotu na rachunek Agencji w takiej części, jaka odpowiada udziałowi nieprawidłowo wykorzystanych środków lub nieudokumentowanych wydatków w kwocie wykorzystanego kredytu, pod warunkiem, że cel założony w planie inwestycji i umowie kredytu został osiągnięty. Oceny, czy założony cel został osiągnięty dokonuje bank.
9. Dalsze dopłaty - przypadające na kwotę kredytu wykorzystaną zgodnie z przeznaczeniem i udokumentowaną w terminie - mogą być stosowane wyłącznie po dokonaniu zwrotu dopłat w części, o której mowa w ust. 8, oraz poinformowaniu Agencji o powstaniu należności i dokonaniem zwrocie dopłat w trybie określonym w umowie zawartej pomiędzy Agencją a bankiem.
10. W przypadku, gdy wartość kredytu wykorzystanego niezgodnie z przeznaczeniem lub wartość wydatków nieudokumentowanych w terminie przekracza 10% wartości wykorzystanego kredytu lub inwestycja nie została zrealizowana w całości, od dnia zastosowania przepisu ust. 8 wykluczona zostaje możliwość ubiegania się o kredyt inwestycyjny z dopłatami Agencji do oprocentowania przez kolejne trzy lata licząc od ww. dnia.
11. W ciągu 30 dni od zastosowania przepisu ust. 4 pkt 3) i 8 bank zobowiązany jest do poinformowania Agencji o tym fakcie.
12. Warunki, o których mowa w rozdziale III, ust. 25, 26, 27 kredytobiorca zobowiązany jest

spełniać w całym okresie kredytowania, stosownie do prowadzonej działalności.

13. W przypadku stwierdzenia, że kredytobiorca nie dotrzymał warunku określonego w rozdziale III, ust. 25, 26, 27, stosownie do prowadzonej działalności, dopłaty Agencji za okres 12 miesięcy liczonych od daty zawarcia umowy kredytu lub za kolejny 12-miesięczny okres obniża się do poziomu właściwego dla kredytów, o których mowa w dziale I (Symbol nIP).
14. Kwoty udzielonych dopłat, o których mowa w ust. 13, wynikające z różnicy w oprocentowaniu między linią określoną w dziale I (Symbol nIP) i linią niniejszą, podlegają zwrotowi na rzecz Agencji bez naliczania odsetek w wysokości jak dla zaległości podatkowych po ich wyegzekwowaniu przez bank.
15. Kredytobiorca za zgodą banku może zmienić kierunek:
  - 1) produkcji rolnej na inny w zakresie produkcji rolnej wymieniony w rozdziale I ust. 1,
  - 2) przetwórstwa produktów rolnych na inny w zakresie przetwórstwa produktów rolnych wymieniony w rozdziale I ust. 1.
16. Warunkiem zmiany kierunku, o której mowa w ust. 15, jest sporządzenie zmiany do planu inwestycji.
17. Zmiana kierunku, o której mowa w ust. 15, nie powoduje zaprzestania stosowania dopłat.
18. Zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest możliwa, o ile wynika z przesłanek ekonomicznych i spełnione są jednocześnie następujące warunki:
  - 1) nie minął określony w umowie kredytu termin realizacji inwestycji,
  - 2) zmiana nie spowoduje zwiększenia kwoty kredytu,
  - 3) zmiana została wprowadzona do planu inwestycji.
19. Decyzję o zmianie przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego podejmuje bank sporządzając aneks do umowy kredytu w oparciu o przedstawioną przez kredytobiorcę zmianę do planu inwestycji i po dokonaniu oceny, w wyniku której stwierdził w szczególności, że zmiana przeznaczenia kredytu lub wkładu własnego jest uzasadniona, zgodna z niniejszymi zasadami i nie spowoduje przeszkód w realizacji planu inwestycji.
20. W przypadku, gdy kredytobiorca zrealizował inwestycję i nie wykorzystał w pełnej wysokości przyznanych środków finansowych, dopuszcza się możliwość przeznaczenia niewykorzystanej części kredytu na wydatki związane z tą inwestycją inne niż przewidziane w planie inwestycji i umowie kredytu, pod warunkiem sporządzenia zmian do planu inwestycji i aneksu do umowy kredytu. Ze zmiany do planu inwestycji powinno jednoznacznie wynikać, iż wydatki te są celowe pod względem gospodarczym i ekonomicznym, a także zgodne z postanowieniami niniejszego działu.
21. Na wniosek kredytobiorcy bank może wyrazić zgodę na wydzierżawienie pod budowę elektrowni wiatrowych (farm wiatrowych) części użytków rolnych zakupionych przy udziale znajdującego się w okresie spłaty kredytu preferencyjnego, przeznaczonych pod drogę dojazdową, plac manewrowy, naziemną część fundamentu każdego wiatraka oraz

inne elementy infrastruktury związane z budową i eksploatacją elektrowni wiatrowej, jeżeli jednocześnie spełnione zostaną wszystkie z niżej wymienionych warunków:

- 1) do wniosku dołączony zostanie projekt umowy dzierżawy,
  - 2) w ocenie banku zostanie osiągnięty i utrzymany w całym okresie kredytowania cel inwestycji określony w umowie kredytu,
  - 3) bank na podstawie przedłożonych przez kredytobiorcę dokumentów, np. pozwolenia na budowę ustali powierzchnię użytków rolnych wykorzystywanych pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej,
  - 4) bank na podstawie przedłożonych przez kredytobiorcę dokumentów ustali datę zmiany przeznaczenia zakupionych przy udziale kredytu preferencyjnego użytków rolnych lub datę faktycznego zaprzestania prowadzenia produkcji rolnej na użytkach rolnych wykorzystywanych pod potrzeby budowy i eksploatacji elektrowni wiatrowej.
22. Od dnia, o którym mowa w ust. 21 pkt 4), do końca okresu kredytowania, bank nie będzie występował o stosowanie dopłat do oprocentowania, proporcjonalnie do kwoty kredytu przypadającej na powierzchnię, o której mowa w ust. 21 pkt 3).
23. Bank może wyrazić zgodę na przejęcie długu, jeżeli przejmujący dług spełnia warunki określone w dziale XI, z zastrzeżeniem ust. 24, gwarantuje terminową spłatę rat kapitału i odsetek oraz będzie kontynuował działalność prowadzoną przez dotychczasowego kredytobiorcę, przy czym:
- 1) w przypadku, gdy przejęcie długu łączy się ze sprzedażą użytków rolnych, innych obiektów lub urządzeń nabytych za kredyt konieczne jest uzyskanie zgody banku dotyczącej tej sprzedaży,
  - 2) przy zmianie kierunku produkcji przez przejmującego dług stosuje się postanowienia ust. 13,
  - 3) na dzień zawarcia umowy przejęcia długu suma kwot udzielonych kredytów z dopłatami ARiMR do oprocentowania zaciągniętych dotychczas przez przejmującego dług i umowy kredytu, z tytułu którego przejmowany jest dług, nie może przekroczyć kwot wymienionych w rozdziale III ust. 3, z zastrzeżeniem pkt 4),
  - 4) jeżeli w wyniku przejęcia długu nastąpiło przekroczenie sumy, o której mowa w pkt 3), to od dnia przejęcia długu dopłaty ARiMR nie będą stosowane w odniesieniu do części przejmowanego długu przypadającej na kwotę kredytu przewyższającą dopuszczalną sumę.
24. W przypadku śmierci kredytobiorcy, jeżeli następca prawny przejmujący dług nie spełnia kryteriów określonych w rozdziale II dopłaty w dotychczasowej wysokości mogą być nadal stosowane, z zastrzeżeniem ust. 25.
25. Dopłaty za okres od dnia śmierci kredytobiorcy podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości jak dla zaległości podatkowych, a dalsze dopłaty nie są stosowane, jeżeli następca prawny kredytobiorcy, w określonym przez bank terminie nie przedłoży w banku prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku lub wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia. Odsetki w wysokości jak dla zaległości podatkowych od dopłat, o których mowa w zdaniu poprzednim, naliczone zostaną za okres od dnia wpływu tych dopłat do banku.

26. Określony w umowie kredytu termin zakończenia realizacji inwestycji może zostać przesunięty za zgodą banku na wniosek kredytobiorcy, jeżeli w ocenie banku opóźnienie wynika z przyczyn niezależnych od kredytobiorcy. Bank sporządza wówczas stosowny aneks do umowy kredytu. Zmiany nie wymaga natomiast plan inwestycji.
27. Bank zobowiązany jest do zamieszczania na dokumentach potwierdzających wykorzystanie kredytu adnotacji: „Dokument został rozliczony w ramach kredytu inwestycyjnego z dopłatami ARiMR do oprocentowania udzielonego umową nr ..... z dnia .....” wraz z pieczęcią banku oraz podpisem osoby upoważnionej do sporządzenia adnotacji.

Rozdział V

Procedura ubiegania się o kredyt

1. Przygotowanie planu inwestycji, który poza informacjami wymaganymi przez bank do oceny zdolności kredytowej, powinien w szczególności zawierać:
  - 1) cel inwestycji zgodny z określonym w rozdziale I ust. 2,
  - 2) strukturę finansowania inwestycji (przeznaczenie i kwotę kredytu oraz wkładu własnego),
  - 3) planowany okres realizacji inwestycji,
  - 4) kierunek produkcji w okresie kredytowania,
  - 5) okres kredytowania i karencji w spłacie kredytu,
  - 6) informacje o posiadaniu odpowiednich kwot produkcyjnych lub o źródle pozyskania brakujących kwot produkcyjnych, jeżeli dany rynek objęty jest systemem kwotowania produkcji,
  - 7) informację o rynkach zbytu, w szczególności, jeżeli inwestycja skutkuje wzrostem produkcji,
  - 8) w przypadku inwestycji realizowanych w **gospodarstwach rolnych produkujących mleko**:
    - a) uzasadnienie celowości i wielkości inwestycji,
    - b) uzasadnienie ekonomiczne inwestycji,
  - 9) w przypadku inwestycji realizowanych przez **podmioty zajmujące się przetwórstwem mleka na przetwory mleczne** - analizę ekonomiczną i finansową z uzasadnieniem celowości i wielkości inwestycji oraz wskazującą, iż inwestycja jest uzasadniona ekonomicznie,
  - 10) w przypadku inwestycji realizowanych przez **podmioty prowadzące wyłącznie skup mleka bezpośrednio od producentów mleka** - wiarygodny program rozwoju bazy surowcowej wyłącznie w oparciu o gospodarstwa specjalizujące się w produkcji mleka, które posiadają prawo do produkcji i wprowadzania do obrotu mleka zgodnie z obowiązującymi przepisami krajowymi i UE,
  - 11) w przypadku inwestycji realizowanych przez **podmioty produkujące sery topione**:
    - a) analizę ekonomiczną i finansową z uzasadnieniem celowości i wielkości inwestycji,
    - b) uzasadnienie ekonomiczne inwestycji.
2. Wnioskodawcy ubiegający się o kredyt na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych przy sporządzaniu planu inwestycji mogą posłużyć się Wzorcowym Planem Inwestycji, określonym w załączniku nr 8. W przypadku, gdy specyfika podmiotu

ubiegającego się o kredyt wymagałaby dostosowania Wzorcowego Planu Inwestycji do konkretnego przypadku, Wzorcowy Plan Inwestycji może ulegać modyfikacjom.

3. Złożenie przez wnioskodawcę w banku wniosku o kredyt wraz z planem inwestycji, oświadczeniami sporządzonymi wg wzorów określonych w załącznikach nr 3, 6, 7 i 13, umowami długoterminowymi, o których mowa w rozdziale III ust. 25-27 lub dokumentami, z których będzie wynikało, że zostanie spełniony wymóg zawarcia tych umów oraz kompletem dokumentów wymaganych przez bank.
- 3a. W przypadku pomocy *de minimis* na realizację inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, udzielonej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006:
  - 1) do wniosku o kredyt, oprócz dokumentów wymienionych w ust. 3 należy dołączyć oświadczenie sporządzone wg wzoru określonego w załączniku nr 11,
  - 2) bank na podstawie oświadczenia wnioskodawcy ustala czy wysokość pomocy *de minimis* udzielonej wnioskodawcy nie przekroczy równowartości 200 000 EUR w okresie trzech lat, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* ze wszystkich tytułów,
  - 3) bank w dniu podpisania umowy kredytu, a także aneksu, o którym mowa w rozdziale III ust. 18c, i nie później niż do godziny 16.00 przesyła do Agencji drogą elektroniczną zeskanowane pismo sporządzone wg wzoru określonego w załączniku nr 14 wraz z wypełnionym załącznikiem nr 12 celem ostemplowania i podpisania przez Agencję (załącznik w formacie word),
  - 4) do pisma, o którym mowa w pkt 3), przesyłanego w dniu podpisania umowy kredytu bank dołącza również wypełniony przez kredytobiorcę, zeskanowany załącznik nr 11,
  - 5) Agencja wydaje kredytobiorcy zaświadczenie o pomocy *de minimis* sporządzone zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 12, które do kredytobiorcy przesyłane jest pocztą,
  - 6) w przypadku gdy wartość faktycznie udzielonej pomocy *de minimis* jest inna niż wartość pomocy wskazana w wydanym zaświadczeniu, o którym mowa w pkt 5, Agencja w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia tego faktu, wydaje nowe zaświadczenie, o którym mowa w pkt 5, w którym wskazuje właściwą wartość pomocy oraz stwierdza utratę ważności poprzedniego zaświadczenia.
4. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego kredyt może zostać udzielony na zakup nieruchomości rolnych, pod warunkiem, że:
  - 1) planowane do zakupu nieruchomości rolne w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez właściwy organ określone zostały jako użytki rolne,
  - 2) wnioskodawca przedstawił zaświadczenie właściwego organu, że obszar przewidziany do nabycia za kredyt nie jest objęty decyzją o warunkach zabudowy, wydaną przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, która powoduje zmianę zagospodarowania terenu.
5. W przypadku, gdy lista nakładów do sfinansowania kredytem i wkładem własnym nie ulega zmianie, a następuje jedynie:
  - 1) zmiana struktury finansowania polegająca na zwiększeniu lub zmniejszeniu wkładu własnego lub zmniejszeniu kwoty kredytu, przy zachowaniu minimalnej dla danej działalności wysokości wkładu własnego kredytobiorcy,
  - 2) zmiana formy wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy (np. z gotówki na maszyny, które zgodnie z planem inwestycji miały zostać zakupione za wkład własny),

- 3) zmiana źródła finansowania poszczególnych nakładów (z kredytu na wkład własny lub odwrotnie, przy zachowaniu zgodności z zapisami niniejszych zasad), plan inwestycji nie wymaga zmiany. W umowie kredytu należy uwzględnić ww. zmiany.
6. Banki udzielając kredytów, dotyczących zakupu ruchomych środków trwałych, powinny korzystać z informacji o ich cenach rynkowych (umownych) uzyskiwanych np. z kancelarii notarialnych, urzędów gmin, wydziałów rolnictwa urzędów wojewódzkich, wojewódzkich urzędów statystycznych, oddziałów terenowych Agencji Nieruchomości Rolnych oraz zestawień publikowanych w wydawnictwach opracowywanych przez ODR. W przypadku wątpliwości, czy dana cena nie jest zawyżona, należy skorzystać z wyceny rzeczoznawcy. Koszty tej wyceny ponosi wnioskodawca.

Opracowano w ARiMR

Rozdział VI
Załącznik do wniosku o kredyt z linii nBR15

A. Wypełnia podmiot wnioskujący o kredyt*

.....
/imię i nazwisko/nazwa podmiotu wnioskującego o kredyt/
.....

data urodzenia /dzień, miesiąc, rok/: |__|__| |__|__| |__|__|__|__|
PESEL: |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|
REGON: |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|
NIP: |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|
numer identyfikacyjny¹⁾: |__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|__|

.....
/miejsce zamieszkania/siedziba podmiotu wnioskującego o kredyt/
.....

.....
/miejsce realizacji inwestycji/
.....

.....
data /imię i nazwisko/
.....

*w przypadku, gdy z wnioskiem o kredyt wystąpiło kilka osób każda z nich wypełnia część A

B. Wypełnia bank

Pieczęć banku Symbol – nBR15.....²⁾

1. Działalność, na którą ma zostać udzielony kredyt: .....
..... zaliczana do grupowania PKD³⁾ .....

2. Inwestycja jest realizowana⁴⁾:
- 1) w gospodarstwie rolnym położonym na obszarach górskich i innych obszarach ONW określonych w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRROW lub na obszarach NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej określonych w przepisach o ochronie przyrody,
  - 2) w gospodarstwie rolnym innym niż wymienione w pkt 1),
  - 3) w przetwórstwie mleka lub skupie mleka.

3. Cel kredytu^{3), 5)}:
1) A	zwiększenie oferty towarowej oraz jej lepsze dostosowanie do wymagań rynku	☐
2) C	poprawa warunków w zakresie wymogów dotyczących dobrostanu zwierząt	☐
3) D	poprawa efektywności produkcji polegająca w szczególności na zmniejszeniu kosztów wytwarzania	☐
4) E	utrzymanie lub poprawa warunków w zakresie wymogów ochrony środowiska	☐
5) H	poprawa jakości i promocja produktów rolnych	☐

6) O poprawa warunków pracy oraz lepsze wykorzystanie zasobów pracy

4. Dotychczasowa powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi ogółem ..... ha, w tym ..... ha użytków rolnych, w tym użytków rolnych:

1) własnych: ..... ha,

2) dzierżawionych: ..... ha.

5. Planowany zakup użytków rolnych wynosi ..... ha fizycznych.

6. Całkowity koszt inwestycji wynosi ..... zł, w tym:

1) kredyt: ..... zł, tj. .... %,

2) wkład własny: ..... zł, tj. .... %.

7. Przeznaczenie kredytu (nakłady)³⁾:

Lp.	Kod	Przeznaczenie kredytu (nakłady)	Kwota kredytu (zł)	Inne informacje
1.	101	zakup, budowa, budynków inwentarskich		m ²
2.	102	przebudowa, remont połączony z modernizacją budynków inwentarskich		m ²
3.	103	budowa budynków dla przetwórstwa produktów rolnych		m ²
4.	104	remont połączony z modernizacją budynków dla przetwórstwa produktów rolnych		m ²
5.	105	zakup, budowa, przebudowa, remont połączony z modernizacją innych budynków		m ²
6.	108	zakup, budowa silosów		ton
7.	109b	utwardzenie placów		m ²
8.	109c	budowa przyłączy do sieci kanalizacyjnej		szt.
9.	109d	budowa, modernizacja ujęć wody		szt.
10.	109e	budowa, modernizacja oczyszczalni ścieków		szt.
11.	110	zakup użytków rolnych		ha
12.	111	zakup maszyn lub urządzeń do produkcji rolnej		szt.
13.	112	zakup ciągników		szt.
14.	113	zakup kombajnów		szt.
15.	114	zakup maszyn lub urządzeń dla przetwórstwa produktów rolnych		szt.
16.	115	zakup kompletnych linii technologicznych		szt.
17.	116	zakup innych maszyn lub urządzeń		szt.
18.	117	zakup samochodów specjalistycznych		szt.
19.	121	wdrażanie procedury systemów zarządzania jakością		-
		pozostałe		-
		.....		-
		.....		-
20.	200	.....		-
razem kwota kredytu				

8. Przewidywana forma, w jakiej zostanie wniesiony wkład własny⁴⁾:

1) środki pieniężne,

2) zgromadzone materiały,

3) inne: .....

9. Przeznaczenie wkładu własnego:

- 1) ..... - ..... zł,
- 2) ..... - ..... zł,
- 3) ..... - ..... zł,
- 4) ..... - ..... zł,
- 5) ..... - ..... zł.

10. Okres kredytowania ....., w tym karencja w spłacie kredytu .....

11. Przewidywany okres realizacji inwestycji: .....

12. Ocena wskazanych w planie inwestycji rynków zbytu produktów, ze szczególnym uwzględnieniem rynków zbytu tych produktów, których produkcja wzrośnie:

.....
.....
.....
.....

13. Wnioskodawca⁴⁾:

- 1) posiada odpowiednie kwoty produkcyjne,
- 2) wskazał w planie inwestycji źródło pozyskania brakujących kwot produkcyjnych,
- 3) nie planuje prowadzenia produkcji na rynku objętym systemem kwotowania produkcji.

14. Wysokość pomocy ustalona zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.) wynosi ..... zł, tj. ....% kwoty kredytu, a maksymalna kwota dopłat do oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania wynosi ..... zł.

15. Inwestycja spełnia / nie spełnia⁴⁾ warunki określone w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. Nr 22, poz. 121 ze zm.) i w warunkach i zasadach udzielania kredytów w ramach linii nBR15:

.....
.....
.....
.....

.....
data

.....
/podpis i pieczęć upoważnionego pracownika/

¹⁾ wypełniają producenci posiadający numer nadany w trybie przepisów ustawy o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności
²⁾ wybrać właściwą podlinię z wyszczególnionych w części IV „Warunków i zasad (...)”
³⁾ wybrać oznaczenie właściwe dla danej podlinii określone w części IV „Warunków i zasad (...)”
⁴⁾ niepotrzebne skreślić
⁵⁾ wstawić znak „x” przy odpowiedniej pozycji – w przypadku realizacji kilku celów należy zaznaczyć tylko cel dominujący